

Instytut Pamięci Narodowej - Gdańsk

<https://gdansk.ipn.gov.pl/pl2/aktualnosci/197584,Ostatnie-pozeganie-Jerzego-Romana-jednego-z-ogolnopolskich-liderow-oswiatowej-So.html>
07.05.2024, 17:13

Ostatnie pożeganie Jerzego Romana, jednego z ogólnopolskich liderów oświatowej „Solidarności” - Pruszcz Gdański, 13 lutego 2024

13 lutego w Pruszczu Gdańskim, odbył się pogrzeb Jerzego Romana, jednego z ogólnopolskich liderów oświatowej „Solidarności”. Gdański oddział IPN reprezentował dr Jan Hlebowicz. Zmarły był jednym z liderów strajku okupacyjnego oświaty w listopadzie 1980 r. W kwietniu 1981 r. został przewodniczącym Krajowej Rady Sekcji Oświaty i Wychowania.

W wyniku przedłużającego się impasu w rozmowach prowadzonych ze stroną rządową oświatowa „Solidarność” 7 listopada 1980 r. podjęła decyzję o rozpoczęciu strajku okupacyjnego w sali 920 gdańskiego Urzędu Wojewódzkiego. Rozpoczął się pierwszy w historii Polski powojenny strajk okupacyjny prowadzony w budynku urzędu administracji państwowej, a jednocześnie pierwszy po 1945 r. strajk pracowników oświaty. Wkrótce dołączyli do strajkujących przedstawiciele służby zdrowia i kilka dni później ludzie kultury – podkreśla dr Hlebowicz.

- Niekwestionowanym liderem strajku pracowników oświaty pozostawał Roman Lewtak. Dwoma najważniejszymi po Lewtaku osobami w czasie strajku byli: żegnany dzisiaj Jerzy Roman, który wspierał merytorycznie i organizacyjnie lidera strajku podczas negocjacji ze stroną rządową, oraz nieuczestniczący w bezpośrednich negocjacjach Bronisław Sarzyński, odpowiedzialny za informowanie „na zewnątrz” o sytuacji strajkowej oraz koordynowanie działań w Urzędzie Wojewódzkim – dodaje badacz.

- Po zakończeniu strajku 17 listopada i podpisaniu porozumienia ze stroną rządową, Jerzy Roman stał się jednym z najważniejszych w skali ogólnopolskiej działaczy oświatowej „Solidarności”. W kwietniu 1981 r. został przewodniczącym Krajowej Rady Sekcji Oświaty i Wychowania – podsumowuje dr Hlebowicz.

„Związek nasz podjął [...] szerokie prace nad zmianami programowymi wchodzącymi do realizacji od przyszłego roku szkolnego i w tej dziedzinie uzgodniono już z przedstawicielami resortu nowe zreformowane programy nauczania historii, nauki o człowieku, kulturze i społeczeństwie, który to przedmiot proponujemy wprowadzić w miejsce dotychczasowej propedeutyki. Aktualnie kontynuujemy prace nad zmianami w nauczaniu języków obcych, całościowym modelem opieki nad dzieckiem w PRL oraz szkołą jako środowiskiem wychowawczym, a w najbliższym czasie prowadzić będziemy z resortem rozmowy

nad całokształtem funkcjonowania szkolnictwa zawodowego” – relacjonował pod koniec kwietnia 1981 r. stan prac nad reformą oświaty Jerzy Roman.

W 2022 r. ukazała się książka „Listopad '80. Rzec o strajkach ludzi oświaty, służby zdrowia i kultury” pod red. Jana Hlebowicza.

Cała publikacja dostępna jest tutaj:

<https://gdansk.ipn.gov.pl/pl2/aktualnosci/174186,Listopad-03980-Rzecz-o-strajkach-ludzi-oswiaty-sluzby-zdrowia-i-kultury.html>

W książce znalazł się obszerny artykuł dr. Jana Hlebowicza „Wyjść z roli gubernera, czyli strajk oświatowej «Solidarności». Geneza, przebieg, konsekwencje (VIII 1980 – XII 1981)”, którego jednym z bohaterów jest śp. Jerzy Roman. Zachęcamy do lektury:

https://www.academia.edu/112860277/Jan_Hlebowicz_Wyj%C5%9B%C4%87_z_rol_i_gubernera_czyli_strajk_o%C5%9Bwiatowej_Solidarno%C5%9Bci_Geneza_przebieg_konsekwencje_VIII_1980_XII_1981_

We wrześniu 2022 r. Jerzy Roman przekazał Oddziałowemu Archiwum Instytutu Pamięci Narodowej w Gdańsku oryginał protokołu ustaleń w sprawie postulatów nauczycieli i pracowników placówek oświatowo-wychowawczych złożonych w Międzyzakładowym Komitecie Strajkowym w Stoczni Gdańskiej oraz w terminie późniejszym w Komitecie Założycielskim NSZZ „Solidarność” w Gdańsku z dnia 17 listopada 1980 r.

Relacja z tego wydarzenia dostępna jest tutaj:

<https://gdansk.ipn.gov.pl/pl2/aktualnosci/170789,Cenny-dokument-dotyczacy-strajku-pracownikow-oswiaty-w-listopadzie-1980-r-trafil.html>

Ostatnie pożeganie
Jerzego Romana,
jednego z
ogólnopolskich liderów
oświatowej
„Solidarności” - Pruszcz
Gdański, 13 lutego
2024.

Ostatnie pożeganie
Jerzego Romana,
jednego z
ogólnopolskich liderów
oświatowej
„Solidarności” - Pruszcz
Gdański, 13 lutego
2024.

Ostatnie pożeganie
Jerzego Romana,
jednego z
ogólnopolskich liderów
oświatowej
„Solidarności” - Pruszcz
Gdański, 13 lutego
2024.

Okładka

Ostatnie pożeganie
Jerzego Romana,
jednego z
ogólnopolskich liderów
oświatowej
„Solidarności” - Pruszcz
Gdański, 13 lutego
2024.